

**PRIJEDLOG ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EU) 2015/2283 EUROPSKOG
PARLAMENTA I VIJEĆA OD 25. STUDENOGA 2015. O NOVOJ HRANI**

PRIJEDLOG ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EU) 2015/2283 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 25. STUDENOGA 2015. O NOVOJ HRANI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Na razini Europske unije područje nove hrane uređeno je Uredbom (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. o novoj hrani i sastojcima nove hrane (SL L 43, 14.2.1997.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 258/97), dok je provedba navedene Uredbe u pravnom poretku Republike Hrvatske osigurana Zakonom o provedbi Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskoga parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. godine o novoj hrani i sastojcima nove hrane (Narodne novine, br. 18/13 i 47/14), kojim se utvrđuje nadležno tijelo i zadaće nadležnoga tijela, službene kontrole te prekršajne odredbe za nepoštivanje iste Uredbe.

Analizom pravnog okvira na razini Europske unije utvrđeno je da je važeću Uredbu (EZ) br. 258/97 potrebno izmijeniti i dopuniti kako bi se pojednostavnili postupci odobravanja nove hrane i sastojaka nove hrane na razini Europske unije i uzele u obzir najnovije promjene u pravu Europske unije i tehnološki napredak.

Stoga je na razini Europske unije 11. prosinca 2015. godine donesena Uredba (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o novoj hrani, o izmjeni Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EZ) br. 1852/2001 (Tekst značajan za EGP) (SL L 327, 11.12.2015.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/2283), koja će se početi primjenjivati od 1. siječnja 2018. godine. Uredbom (EU) 2015/2283 u bitnom se pojašnjavaju i dopunjuju kategorije nove hrane, olakšava se stavljanje tradicionalne hrane iz trećih zemalja na tržište Europske unije te se mijenja postupak odobravanje nove hrane.

Za potrebe provedbe Uredbe (EU) 2015/2283, svaka država članica Europske unije kao minimalni kriterij mora imenovati nadležno tijelo, utvrditi njegove zadaće, odrediti nadležno inspeksijsko tijelo kao i propisati prekršajne odredbe za nepoštivanje Uredbe (EU) 2015/2283.

S obzirom da od 1. siječnja 2018. godine treba osigurati punu primjenu Uredbe (EU) 2015/2283, zakonskim prijedlogom se utvrđuje Ministarstvo zdravstva kao nadležno tijelo za provedbu Uredbe (EU) 2015/2283 kao i upravnih i stručnih poslova u vezi s navedenom Uredbom i zakonskim prijedlogom, te zadaće nadležnog tijela. Ministarstvo zdravstva kao nadležno tijelo prema zakonskom prijedlogu obavlja sljedeće zadaće:

- na traženje subjekata u poslovanju s hranom daje mišljenje je li hrana obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) 2015/2283 sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2015/2283
- daje mišljenje u postupku odobravanja stavljanja nove hrane na tržište Europske unije prema člancima 10. i 15. Uredbe (EU) 2015/2283
- podnosi Europskoj komisiji zahtjev za odlučivanje je li određena hrana obuhvaćena definicijom nove hrane sukladno članku 5. Uredbe (EU) 2015/2283.

Zakonskim prijedlogom nadalje, propisuju se obveze i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom na način da je subjekt u poslovanju s hranom odgovoran da nova hrana koju stavlja na tržište udovoljava odredbama Uredbe (EU) 2015/2283 i zakonskog prijedloga.

Nadalje, zakonskim prijedlogom utvrđuje se nadležnost sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva i veterinarske inspekcije Ministarstva poljoprivrede kao nadležnih inspeksijskih službi za provedbu službenih kontrola nove hrane.

Zakonskim prijedlogom propisuju se i prekršajne odredbe za povredu pojedinih odredbi Uredbe (EU) 2015/2283, a sve u svrhu zaštite javno-zdravstvenog interesa osoba koje konzumiraju hranu koja je predmet Uredbe (EU) 2015/2283.

Predloženi zakon uvažava posebnost članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji te omogućava fleksibilnu prilagodbu domaćeg zakonodavstva zakonodavstvu Europske unije.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona, u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2017. godinu i projekcijama za 2018. i 2019. godinu (Narodne novine, broj 119/16) osigurana su sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna za svaku godinu, počevši od 1. siječnja 2018. godine, za rad Povjerenstva za novu hranu.

PRIJEDLOG ZAKONA O PROVEDBI UREDBE (EU) 2015/2283 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 25. STUDENOGA 2015. O NOVOJ HRANI

I. OPĆE ODREDBE

Svrha Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuje nadležno tijelo i zadaće nadležnoga tijela, službene kontrole, obveze subjekta u poslovanju s hranom za provedbu zakonodavstva donesenog na razini Europske unije (u daljnjem tekstu: Unija) kojim se utvrđuju pravila za stavljanje na tržište nove hrane.

Članak 2.

Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o novoj hrani, o izmjeni Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EZ) br. 1852/2001 (SL L 327, 11.12.2015.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/2283).

Pojmovi

Članak 3.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi (EU) 2015/2283 te pojmovi uporabljeni u Uredbi (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja (SL L 165, 30.4.2004.) i Uredbi (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011.).

Rodno značenje izraza

Članak 4.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. NADLEŽNO TIJELO

Članak 5.

(1) Nadležno tijelo za provedbu upravnih i stručnih poslova prema odredbama ovoga Zakona i Uredbe (EU) 2015/2283 je ministarstvo nadležno za zdravstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Nadležna tijela za provedbu službenih kontrola u području nove hrane su Ministarstvo i ministarstvo nadležno za poljoprivredu, sukladno članku 10. ovoga Zakona.

Zadace nadležnoga tijela

Članak 6.

Ministarstvo za potrebe provedbe ovoga Zakona obavlja sljedeće poslove:

- na traženje subjekata u poslovanju s hranom daje mišljenje je li hrana obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) 2015/2283 sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2015/2283
- daje mišljenje u postupku odobravanja stavljanja nove hrane na tržište Unije prema člancima 10. i 15. Uredbe (EU) 2015/2283
- podnosi Europskoj komisiji zahtjev za odlučivanje je li određena hrana obuhvaćena definicijom nove hrane sukladno članku 5. Uredbe (EU) 2015/2283.

Članak 7.

(1) Ministar nadležan za zdravstvo (u daljnjem tekstu: ministar) odlukom osniva Povjerenstvo za novu hranu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) na razdoblje od pet godina.

(2) Predsjednika i članove Povjerenstva imenuje ministar.

(3) Povjerenstvo čine:

- tri predstavnika Ministarstva
- jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu kojeg na zahtjev ministra imenuje ministar nadležan za poljoprivredu
- tri stručnjaka iz područja prirodnih znanosti, tehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva i biotehničkih znanosti.

(4) Povjerenstvo donosi Poslovnik o radu.

(5) Povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

- pregledava dokumentaciju koju je subjekt u poslovanju s hranom dostavio sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2015/2283 te daje mišljenje da li je zaprimljena dokumentacija dostatna za daljnju procjenu
- na temelju dokumentacije dostavljene sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2015/2283 daje mišljenje Ministarstvu je li hrana obuhvaćena definicijom nove hrane i kojoj kategoriji nove hrane pripada prema Uredbi (EU) 2015/2283.

III. SUBJEKT U POSLOVANJU S HRANOM

Obveze i odgovornost subjekata u poslovanju s hranom

Članak 8.

Subjekt u poslovanju s hranom odgovoran je da hrana koju stavlja na tržište udovoljava odredbama ovoga Zakona, Uredbe (EU) 2015/2283 i provedbenih propisa donesenih na temelju Uredbe (EU) 2015/2283.

Članak 9.

(1) Troškove postupka savjetovanja iz članka 4. Uredbe (EU) 2015/2283 snosi subjekt u poslovanju s hranom koji je zatražio utvrđivanja statusa nove hrane.

(2) Visinu troškova postupka iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će odlukom ministar.

(3) Ministarstvo daje subjektu u poslovanju s hranom mišljenje je li hrana obuhvaćena definicijom nove hrane i kojoj kategoriji nove hrane pripada prema Uredbi (EU) 2015/2283.

IV. SLUŽBENE KONTROLE

Članak 10.

(1) Službene kontrole nad provedbom Uredbe (EU) 2015/2283 i ovoga Zakona provodi

a) na razini proizvodnje i prerade:

- hrane životinjskog podrijetla, veterinarska inspekcija
- hrane neživotinjskog podrijetla i/ili hrane koja sadrži sastojke neživotinjskog podrijetla i prerađene sastojke životinjskog podrijetla, sanitarna inspekcija

b) na razini maloprodaje, sanitarna inspekcija, osim ako je zakonom kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja određeno da službene kontrole provodi veterinarska inspekcija

c) pri uvozu:

- hrane životinjskog podrijetla, granična veterinarska inspekcija
- hrane neživotinjskog podrijetla, sanitarna inspekcija na granici
- hrane koja sadrži sastojke životinjskog i neživotinjskog podrijetla, granična veterinarska inspekcija po posebnom propisu o hrani koja podliježe obveznom veterinarskom pregledu i sanitarna inspekcija na granici.

(2) Službene kontrole zdravstvene ispravnosti i higijene/sigurnosti nove hrane, označivanja nove hrane i standarda kvalitete nove hrane provode se prema podjeli nadležnosti za provedbu službenih kontrola hrane sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje područje službenih kontrola koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 11.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. stavlja na tržište i/ili upotrebljava novu hranu koja nije odobrena i uvrštena u popis Unije (članak 6. stavak 2. Uredbe (EU) 2015/2283)
2. stavlja na tržište novu hranu koja je odobrena i uvrštena u popis Unije protivno propisanim uvjetima upotrebe (članak 6. stavak 2. Uredbe (EU) 2015/2283)
3. ne poštuje zahtjeve u vezi s praćenjem nakon stavljanja na tržište nove hrane (članak 24. Uredbe (EU) 2015/2283).

(2) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako nova hrana nije označena prema popisu Unije (članak 6. stavak 2. Uredbe (EU) 2015/2283).

(3) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona prema odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskoga parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. godine o novoj hrani i sastojcima nove hrane (Narodne novine, br. 18/13 i 47/14) dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 13.

(1) Odluku o osnivanju Povjerenstva iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odluku o visini troškova iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 14.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskoga parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. godine o novoj hrani i sastojcima nove hrane (Narodne novine, br. 18/13 i 47/14).

Članak 15.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2018. godine, osim odredbi članka 11. koje stupaju na snagu danom stupanja na snagu provedbenog akta iz članka 8. Uredbe (EU) 2015/2283 koji se objavljuje u službenom glasilu Europske unije.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim se člankom utvrđuje predmet ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Ovaj članak sadrži upućivanje na Uredbu (EU) 2015/2283 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o novoj hrani, o izmjeni Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EZ) br. 1852/2001 (SL L 327, 11.12.2015.), čija se provedba osigurava ovim Zakonom.

Uz članak 3.

Ovim je člankom propisano da pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi (EU) 2015/2283 te pojmovi uporabljeni u Uredbi (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja (SL L 165, 30.4.2004.) i Uredbi (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011.)

Uz članak 4.

Ovim se člankom propisuje rodno značenje izraza, to jest propisuje se da se izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Uz članak 5.

Ovim se člankom propisuje da je ministarstvo nadležno za zdravstvo nadležno tijelo za provedbu upravnih i stručnih poslove prema odredbama ovoga Zakona i Uredbe (EU) 2015/2283, dok su nadležna tijela za provedbu službenih kontrola u području nove hrane ministarstvo nadležno za zdravstvo i ministarstvo nadležno za poljoprivredu.

Uz članak 6.

Ovim se člankom utvrđuju zadaće ministarstva nadležnog za zdravstvo.

Uz članak 7.

Ovim člankom definira se sastav i mandat Povjerenstva za novu hranu te poslovi koje ono obavlja u svrhu stručne pomoći u provedbi Uredbe (EU) 2015/2283, kao i obveza donošenja Poslovnika o radu.

Uz članak 8.

Ovim su člankom propisane obveze i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom prilikom stavljanja na tržište nove hrane.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se da troškove savjetovanja iz članka 4. Uredbe (EU) 2015/2283 snosi subjekt u poslovanju s hranom koji je zatražio utvrđivanje statusa nove hrane, a visinu troškova odlukom utvrđuje ministar zdravstva. Ministarstvo zdravstva na temelju mišljenja Povjerenstva iz članka 7. daje subjektu u poslovanju s hranom mišljenje o statusu hrane, odnosno mišljenje je li hrana obuhvaćena definicijom nove hrane i kojoj kategoriji nove hrane pripada.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisuje se nadležnost sanitarne i veterinarske inspekcije za provedbu službenih kontrola nove hrane.

Uz članak 11.

Ovaj članak sadrži prekršajne odredbe.

Uz članke 12. do 14.

Ovi članci sadrže prijelazne i završne odredbe.

Uz članak 15.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu ovoga Zakona, kao i odgovorni učinak stupanja na snagu odredbi članka 11. koje će stupiti na snagu danom stupanja na snagu provedbenog akta iz članka 8. Uredbe (EU) 2015/2283, a kojim će se utvrditi popis Unije koji će uključivati odobrenu novu hranu ili onu za koju je podnesena obavijest.